

LBRIS

We know
books

Jenny Tinghui Zhang

**CELE PATRU VIETI
ALE LUI DAIYU**

Traducere din limba engleză de

Silvia Năstasie

NEMIRA

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI. Zhifu, China 1882	7
PARTEA A DOUA. San Francisco, California 1883.....	67
PARTEA A TREIA. Pierce, Idaho Primăvară, 1885	141
PARTEA A PATRA. Pierce, Idaho Toamnă, 1885	245
EPILOG. Zhifu, China Primăvară, 1896	307

LBRIS

We know
books

PARTEA ÎNTÂI

Zhifu, China

1882

Când sunt răpită, asta nu se întâmplă pe o alee dosnică. Nu se întâmplă în toiul nopții. Nu se întâmplă când sunt singură.

Atunci când sunt răpită, am treisprezece ani și mă aflu în mijlocul pieței de pește din Zhifu, de pe Beach Road, uitându-mă cum o femeie planturoasă aranjează în grămezi niște pești albi, în formă de spadă. Femeia se lasă pe vine, până-i ajung genunchii sub braț, și reazăză peștii așa încât cei mai frumoși să stea deasupra. În jurul nostru, alți doisprezece negustori fac același lucru cu propriile grămezi de pești, care se zvârcolesc în câte-un năvod suspendat. Sub năvoade, sunt așezate găleți care să adune apa scursă de pe trupurile peștilor. Pământul strălucește de la picăturile zvântate de pe cei care n-au murit încă. Când se zbat în aer, sclipesc asemenea unor artificii argintii.

Totul în jur miroase a carne crudă și a umezeală persistentă.

Cineva zbiară în gura mare ceva despre bibani. Proaspeți, se aude. Direct din golful Petchili. O altă voce se rostogolește peste prima, mai bubuitoare, mai luminoasă. Înotătoare de rechin adevărate! Cresc potența, fac pielea frumoasă și-i sporesc energia împăratului tău!

Toate acestea sunt poezie pură pentru slujitorii care vin la piața de pește pentru stăpânii lor. Trupurile li se îmbulzesc în direcția vocii cu înotătoarele de rechin, îmbrâncindu-se și scrâșnind din dinți în speranța unei promovări, a unei creșteri în rang sau a unor favoruri. Toate acestea pot sta în calitatea înotătoarei de rechin.

Cât ceilalți vociferează, eu rămân cu ochii ațintiți la pescăreasa care continuă să-și rearanjeze grămezile. Peștii ei nu sunt prinși într-un năvod ca ceilalți, ci așezați pe o prelată. La fojgăiala ei, peștii nearanjați bine se desprind din vârful mormanului și alunecă spre marginea mușamalei,

unde rămân vulnerabili și neobservați. Foamea mi se izbește de pereții stomacului. Ar fi atât de ușor să înhaț unul. Cât mi-ar lua mie să mă apropii, să apuc peștele cel mai îndepărtat de ea și să fug, femeia de-abia de-ar avea timp să se ridice de jos. Ating cu degetele monedele de argint din buzunar, înainte să le las să cadă la loc în căptușeală. Bani ăștia ar trebui economisiți, nu risipiți pe un pește bleg. Aș lua doar unul sau doi, cât să-i fie ușor să-și recupereze pierderea a doua zi. Are oceanul pește din belșug.

Dar chiar când mă hotărâsc să acționez, atunci mă observă pescăreasa. Știe din prima cine sunt, îmi vede roaderea din stomac, insistența cu care pustiește toate lucrurile pe care le atinge. Corpul mă trădează. E subțire ca trestia. Recunoaște ceea ce vede în toți vagabonzii care îndrăznesc să se strecoare în piața de pește și, înainte să mă uit în altă parte, e deja în fața mea cu tot trupul opintindu-i-se.

Ce vrei?

Ochii i s-au îngustat. Își vântură brațele spre mine, are mâinile ca niște tigăi. Mă feresc de una, apoi de două lovituri.

Valea! Valea! urlă. În spatele ei, peștii așteaptă sclipind în grămezile lor. Încă ar fi vreme să înșfac vreo doi și să fug.

Dar deja ne-a observat restul pieței.

L-am văzut pe afurisitul ăsta de ieri, urlă cineva. Prinde-l și-o să avem noi ac de cojocul lui.

Negustorii din preajmă murmură a aprobare. Ies de după peștii lor și formează o baricadă în jurul meu și al femeii. Am rămas în loc prea mult, îmi spun, în vreme ce umerii li se încleștează. O să am multe explicații de dat Maestrului Wang, dacă mai ajung acasă. Dacă mai am voie să rămân acasă.

Prinde-l, strigă altcineva, cu exaltare. Femeia plonjează în față, cu mâinile întinse. Gingiile ei au culoarea putregaiului. În spatele ei, fețele negusturilor explodează de nerăbdare. Închid ochii și mă pregătesc.

Dar nu se întâmplă nimic din ce m-aș aștepta. În schimb, simt o apăsare pe umăr, caldă și sigură. Deschid ochii. Femeia a încremenit, brațele i-au rămas întinse. Negustorii inspiră la unison.

Unde ai fost? întreabă o voce. Se aude de undeva de sus, are culoarea mierii. Te-am căutat peste tot.

Îmi ridic capul. Un bărbat zvelt, cu fruntea lată și bărbia ascuțită, îmi zâmbește. Este tânăr, dar gesturile lui au greutatea cuiva mai în vârstă. Am auzit povești despre nemuritori care se pogoară din ceruri, despre dragoni care se preschimbă în păzitori cu formă omenească. Despre cei care îi apără pe oamenii ca mine.

Bărbatul îmi face cu ochiul.

Îl știi pe ticălosul ăsta? găfâie femeia. Brațele îi atârnă acum pe lângă corp, roșii și mânjite.

Ticălos? Bărbatul râde. Nu-i niciun ticălos. E nepotul meu. Negustorii din jurul nostru mormăie și încep să se risipească, întorcându-se la peștii lor lăsați nesupravegheați. Se pare că azi n-are să fie nicio distracție. Bibani, bibani, începe să strige din nou prima voce.

Dar pescăreasa nu-l crede pe bărbat. Îmi dau seama de asta. Se holbează la el, apoi la mine, înfruntându-mă să-mi plec privirea. Ceva legat de mâna bărbatului pe umărul meu, de căldura sa calmă, îmi spune că, dacă fac asta, n-o să plecăm niciodată de aici. Continui să mă holbez în ochii pescăresei fără să clilesc.

Dacă aveți vreo problemă, continuă el, puteți vorbi cu tatăl meu, Maestrul Eng.

Și deodată, de parcă ar fi rostit o formulă magică, pescăreasa e prima care își abate privirea. Clilesc o dată, de două, de trei ori, simțindu-mi dosul pleoapelor dureroase.

Îmi pare atât de rău, Frate Eng, zice ea înclinându-se. E atât de întuneric aici și mă ia cu amețală de la pești. O să-i trimit Maestrului Eng cel mai bun pește al meu, ca să îndrept această cumplită greșală.

Plecăm din piață împreună, eu și acest străin înalt care-mi tot face cu ochiul. Rămâne cu mâna pe umărul meu până când ieșim amândoi în stradă. Este miezul zilei, iar lumina soarelui îmbracă totul în verde și auriu. O tâgoveață trece pe lângă noi, cu o purcică în cârcă și pieptul bălăbănindu-se. Suntem în centrul de afaceri internaționale de pe Beach Road, din Zhifu. Deasupra acoperișurilor de țiglă și a Consulatului Britanic se vede o explozie de câmpii înverzite răspândindu-se spre colinele îndepărtate. Zgrunțurul plajei rămâne în urma noastră, iar briza mării ne înconjoară ca o expirație prelungă. Aici aerul e bogat în sare. Totul se agață de mine, iar eu mă agăț de tot.

Am venit pentru că aici e mereu ceva de găsit. În locurile prin care mișună străini găsesc monede de argint, batiste brodate, mănuși pierdute. Lucruri frivole cu care își împodobesc occidentalii trupurile. Ziua de azi mi-a adus două monede de argint. Îmi zornăie în buzunar, lângă cele patru pe care le-am câștigat de la Maestrul Wang. Astăzi mă pot considera bogată.

La lumina zilei, îl studiez pe tipul ăsta straniu al meu care mi-a făcut cu ochiul. Pare bogat, dar nu e îmbrăcat asemenea celorlalți bogați pe care i-am văzut. În loc de *chang shan*¹ din mătase, poartă o cămașă albă de gulerul căreia atârnă o fâșie de material strălucitor. Haina lui neagră e grea și descheiată, nu închisă până-n gât, iar pantalonii îi sunt strâmți. Cel mai ciudat dintre toate e părul lui – nu împletit tradițional într-o coadă, ci tuns foarte scurt.

Ce părere ai, nepoțelule? întreabă salvatorul meu, încă zâmbind.

Sunt fată, las să îmi scape. Nu mă pot controla.

Râde. Soarele dezvăluie doi dinți galbeni. Mă gândesc la poveștile în care oamenii au dinți galbeni și la cum dinții ăia apar din bucăți de aur. Știam asta, zice el, dar în cazul ăsta a fost mai bine pentru amândoi să fii băiat.

Mă privește de sus până jos, ochii sclipindu-i a hotărâre. Ți-e foame? Ești singură aici? Unde e familia ta?

Îi răspund. Da, sunt lihnită. Îmi doresc să-mi arate mila lui. Sunt lucruri pe care vreau și eu să le aflu de la el, precum: Cine ești? De unde ai venit? Cine e Maestrul Eng și de ce s-a retras pescăreasa așa de brusc după ce i-ai rostit numele?

Hai să-ți povestesc totul, îmi spune, așezându-și mâna pe umărul meu. Îmi propune o porție de tăieței – e un local gustos mai jos pe stradă.

Ceva îmi spune că această invitație a lui nu trebuie luată într-o doară. Dau din cap că da și zâmbesc timid. Răspunsul e îndeajuns. Mă duce și mai departe de piața de pește și ne plimbăm împreună pe stradă, pe lângă poștă, pe lângă alte trei consulate străine și o biserică. Trecătorii se uită la noi înainte să se întoarcă la ale lor, surprinși pe moment de neobișnuitul duo tată-fiu, unul îmbrăcat ca un personaj de la teatru, celălalt palid

și sperios. În urma noastră, oceanul spumegă. Cu fiecare local cu tăieței pe lângă care trecem, îl întreb pe salvatorul meu: Am ajuns?

Cu fiecare local cu tăieței pe lângă care trecem, el zice: Nu, nepoate, încă nu. Continuăm să mergem până nu mai știu unde suntem și, când ne oprim din mers, pricep că n-o să ajungem niciodată la localul cu tăieței.

E prima zi de primăvară.

¹ Tunică sau robă bărbătească tradițională chinezească (n. tr.).

Asta este povestea unei pietre magice. E o poveste pe care mi-a spus-o bunica. Este și povestea numelui meu.

În poveste, zeița Nuwa încearcă să repare văzduhurile. Topește stânci și le remodelează în 36 501 blocuri de piatră, însă folosește doar 36 500, lăsând deoparte unul dintre blocuri.

Acesta se poate muta de colo-colo după bunul său plac. Poate crește cât un templu ori se poate micșora cât un cățel de usturoi. A fost în grija unei zeițe, până una-alta. Dar fiind dat deoparte, se târâște de pe o zi pe alta, socotindu-se nedemn și rușinat de a nu fi fost folosit.

Într-una din zile, blocul e descoperit de un preot daoist și un călugăr budist. Sunt atât de impresionați de puterile sale magice, încât hotărăsc să-l ia cu ei în călătoriile lor. Astfel, piatra ajunge pe tărâmul muritorilor.

Mult mai târziu, se naște un băiat care are în gură o bucată de jad magic. Se spune că acest băiat este reîncarnarea pietrei.

Ce mai era? Băiatul se îndrăgostește de verișoara lui mai mică, Lin Daiyu, o copilă bolnăvicioasă căreia i-a murit mama. Dar familia băiatului nu le acceptă iubirea, insistând ca el să se însoare cu o verișoară mai bogată și mai sănătoasă, pe nume Xue Baochai. În ziua nunții băiatului, familia o deghizează pe Xue Baochai sub mai multe straturi de văluri groase. Îl mint pe băiat, care crede că e Lin Daiyu.

Când Lin Daiyu află de acest plan, cade la pat, scuipând sânge. Moare. Fără să aibă habar, băiatul merge mai departe cu căsătoria, crezându-se pe el și pe noua sa mireasă fericiți și de nedespărțit. Când află adevărul, înnebunește.

Approape un secol mai târziu, sub un dud, într-un sătuc pescăresc, o tânără femeie termină de citit această poveste și-și așază o mână pe pântec, spunându-și *Daiyu*.

Cel puțin, asta e povestea care mi s-a spus.

Întotdeauna mi-am urât numele. Lin Daiyu a fost slabă. Eu n-aveam să fiu deloc ca ea, așa mi-am promis. Nu voiam să fiu melancolică, geloasă sau ranchiunoasă. Și nu aveam să ajung niciodată să mor rănită din dragoste.

Mi-au pus numele după o tragedie, mă tot văicăream bunicii.

Nu, dragă Daiyu, ți-au pus numele după o poeză.

Părinții mei s-au născut în Zhifu, lângă ocean. Așa îmi place să-mi inchipui că s-au întâlnit – valurile i-au împins cu blândețe unul către celălalt, până în ziua în care au ajuns față în față. A fost ca o poruncă venită din apă. După ce s-au căsătorit, și-au deschis un magazin de tapiserii și l-au condus împreună, mama țesând materialele, iar tata vânzându-le apoi soțiilor de demnitari guvernamentali și altor negustori bogați. Mama se asigura că fiecare model, fie el phoenix, cocor sau crizantemă, țășnește din țesătură. Phoenixul se avânta în văzduh, cocorul se apleca la pământ, crizantemele înfloreau. În mâinile ei, tapiseriile prindeau viață. Nu-i de mirare că magazinul lor a devenit cel mai popular din întregul Zhifu.

Apoi, din motive pe care nu mi le-au spus, iar mie nu mi-a trecut prin minte să le aflu, părinții mei s-au mutat într-un mic sat pescăresc, chiar lângă oraș. Mama nu a vrut să se mute, măcar atât știam. Zhifu se umplea de străini, transformându-se dintr-un oraș litoral într-un port aglomerat, iar ea ar fi vrut ca pruncul care îi moțâia în pântec să meargă la școlile occidentale care începuseră să se deschidă peste tot prin oraș. Însărcinată, cu mâinile umflate și nemaiputând să țeasă mătase la războiul *ke si*¹, mă aștepta pe mine să vin pe lume. Cei de la mutări i-au încărcat războiul și firele într-o căruță și s-a întors să mai arunce o ultimă privire către iubitul ei magazin.

Se făcuse sfârșitul verii atunci când tata, mama și bunica mea au ajuns în sătucul de pescari, la șase zile depărtare de Zhifu. În pântecul mamei, mă transformasem dintr-o boboiță într-un pumnișor. Am venit pe lume în acea toamnă, ca un copil al pământului. Când am ieșit la lumina zilei,

¹ *Ke si* este o tehnică chinezească antică de confecționare a tapiseriilor, din mătase toarsă (n. tr.).

Într-un final, mama mi-a spus că-și închipuia că bea apă sărată, lichidul sîroindu-i de-a lungul trupului și scurgându-se în gura mea, pentru ca mereu să-mi găsesc drumul spre mare.

Cred că i-a ieșit. Satul nostru era lângă un râu care se revărsa în ocean și, în acei primi ani, mă plimbam deseori pe țărm, urmărind pescărușii cu coada neagră până ajungeam la gura oceanului. Îmbrățișam marginile apei, enumerând comorile pe care le adăpostea: viață, amintiri, poate chiar dezastre. Mama vorbea despre mare cu sentimentalitate, tata cu reverență, bunica cu precauție. Eu nu simțeam nimic din toate astea. Lângă pescăruși, drepnele și chire, mă simțeam doar pe mine, eu, cea care n-avea nimic, nu ducea nimic și nu oferea nimic. Pur și simplu, începeam să fiu.

Locuiam într-o casă cu trei bovindouri, orientată spre nord. Nu eram bogați, dar nu eram nici săraci. Tata a continuat afacerea cu tapiserii, deși locuiam într-un oraș în care nimeni nu avea suficienți bani cât să-și permită creațiile mamei. Dar afacerile se pare că mergeau mai bine ca niciodată. Casa noastră a devenit un popas obișnuit pentru funcționarii de la cancelarie care se duceau sau se întorceau de la Zhifu, în misiuni guvernamentale, uneori pentru a se odihni după călătorie, alteori pentru a le cumpăra cadouri nevestelor sau concubinelor care îi așteptau acasă. O singură privire către bujorii mamei, către fazani argintii sau dragoni auri – rezervați doar celor mai înalți demnitari – era de ajuns să rămână vrăjiți. Încă mi-i amintesc pe clienții fideli: un tip zdravăn cu mai multe bărbii, fratele cel mare care avea un picior mai scurt decât altul, unchiul care ținea de fiecare dată să-mi arate sabia lui.

Mai erau și alții, bărbați și uneori femei care veneau în casa noastră și vorbeau șușotit cu părinții mei. Acești musafiri nu erau îmbrăcați în uniforme oficiale ale curții, ci în *shan ku*¹ simple, negre, semănând mai mult cu frații și surorile de la biserică decât cu niște oficialități. Adeseori plecau de la noi cu tapiserii și mă întrebam dacă părinții mei ofereau donații unor cauze caritabile. Unul dintre oaspeți îmi aducea mereu dulciuri și bomboane. Vizitele lui erau cele pe care le așteptam cel mai mult și-am fost încântată când l-am găsit în sufrageria noastră într-o dimineață, aplecat deasupra terciului și a ridichilor murate.

¹ Stilul comun de îmbrăcăminte, de zi cu zi, alcătuit din bluză și pantaloni (n. tr.).

Drumul spre casa mea e lung, micuțo, a zis atunci, văzându-mi surprinderea de pe chip. Părinții tăi sunt foarte generoși.

N-ai de ce să vorbești cu ea, s-a răzoiit bunica din bucătărie.

Și-a cerut scuze, dar, când nu se uita bunica, mi-a mai strecurat ceva dulce peste masă, un secret doar al nostru.

Poate că din cauza acestei întâlniri a început bunica să mă ducă în grădină când aveam musafiri. În Zhifu, nu era loc pentru toate legumele și ierburile pe care voia să le cultive, dar aici pământul putea fi tot al ei. Pe terenul viran din spatele casei noastre, a schimbat pământul și a burdușit solul cu semințe. Deja când eram destul de mare să văd afară pe geam, mâncasem ardei verzi și mentă pisată cât pentru toată viața, deși pe atunci nu știam cum se numesc.

În acea grădină am învățat să-mi pese de tot ce este viu. M-a derutat faptul că se putea spune despre ceva că e viu și, cu toate astea, să-i vină atât de greu să-și manifeste capacitatea de a trăi. Eu voiam viteză, ca un mugur să se transforme în fruct într-o singură zi. Dar erau multe lucruri pe care bunica voia să le învăț de la ea despre grădinărit, care n-aveau de-a face cu grădinăritul, iar răbdarea era unul dintre ele. Cultivam rădăcini de ginseng, ridichi care semănau cu niște papucei albi și castraveți cu coajă creată. Plantam ardei verzi la soare și uscam vrejurile de fasole pe țărushi de lemn, siluetele lor prelingându-se ca niște degete molatice spre pământ. Roșiile erau sensibile și pretențioase, așa că ne îngrijeam de ele des, mângâindu-le coada galben-verzuie, care plesnea de o energie misterioasă.

Pentru mine, ierburile erau mai interesante datorită calităților lor vindecătoare: aveam tufe de *ma huang*¹, cu crengi rigide și semințe care semănau cu niște luminițe roșii, precum și *huang lian*², pe care îl foloseam pentru vopseluri și digestie. Pentru a preveni bolile de ficat, creșteam *chai hu*³, o plantă neobișnuită, a cărei tulpină străpunge frunzele asemenea cozii unui zmeu. Cea mai capricioasă era *huang qi*⁴, o plantă cu tulpină păroasă și floricele galbene. Cultivarea ei îi dădea bunicii cele

¹ Cunoscută și ca *ephedra*, este o plantă medicinală folosită de mii de ani în China în scopuri medicinale (n. tr.).

² Plantă folosită în medicina tradițională chineză pentru afecțiuni gastrointestinale (n. tr.).

³ Plantă cunoscută ca tonic al ficatului (n. tr.).

⁴ Plantă perenă, folosită în tratarea alergiilor (n. tr.).

mai mari băți de cap, pentru că *huang qi*-ului nu-i convenea solul nostru umed, iar semintele trebuiau răcâite cu o piatră dură și lăsate la uscat peste noapte. *Huang qi* era mereu la mare căutare printre negustorii și vecinii care cumpărau de la bunica. Zdrobeau rădăcina uscată, până se făcea o pulbere, și o luau cu ginseng, să-și fortifice trupul. O iarbă infinită, așa-i spuneau.

Înveți să fii un adevărat maestru, îmi spunea mama. Era micuță și zveltă, cu pielea de culoarea laptelui, excepție făcând mâinile, împestritate cu puncte roșiatică delicate. Când eram mult mai mică, mă lăsa să-i stau în poală și să mă uit cum țese firele de borangic, domolindu-le cu suveica, de parcă ar fi țesălat un cal. După ce am împlinit zece ani, eram suficient de mare cât s-o ajut la treburi mai importante, precum fierberea mătăsii, pentru a o catifela.

Mama m-a învățat cum să fiu pricepută cu mâinile. Mama, cea care m-a învățat să tai cartofi în formă de fundă și să împăturesc hârtia în evantaie. Munca din grădina îmi lăsa bătăture în palme, dar mama le freca bine cu o piatră până-mi erau din nou bune pentru muncile delicate. Indiferent cât de aspre îți sunt mâinile, îmi spunea, grația îți vine de la inima ta bună.

În vreme ce mama m-a învățat să-mi antrenez mâinile, tata m-a învățat să-mi antrenez mintea, surprinzându-mă în momentele mai liniștite cu întrebări care mă intrigau și mă țineau ocupată. Care este diferența dintre un copil și un adult? m-a întreat în ziua în care am împlinit unsprezece ani. Odată, când am terminat cina, m-a întreat, fără să se uite la mine: De câte boabe de orez e nevoie pentru a hrăni un sat întreg? Altă dată, când am alergat cu picioarele goale prin iarbă și m-am întors plângând, cu un spin în călcăiul stâng, m-a întreat: Când simte un tată cea mai mare durere? Mă urmărea cu ochi curioși, știutori, de parcă ar fi văzut în mine o mică sămânță gata să se deschidă și să înflorească.

Astea sunt amintirile mele preferate de acasă – că am fost îngrijită și iubită de ei toți, fiecare expresie a acelei iubiri fiindu-mi transmisă prin lucrurile pe care le-am învățat de la ei. Satul putea să dispară, iar casa noastră să fie luată pe sus, dar dacă îi aveam pe mama, tata și bunica, știam că pot face orice – eram noi patru, capabili, puternici și legați prin iubire.

În clipele de tihnă, mama mă chema iar în poala ei și-mi împletea fundițe în păr. La început erau simple, doar una sau două codițe răsucite și împletite, dar pe măsură ce am crescut, s-a apucat să adauge bănuți de

aur, mărgele, pompoane, flori. Am început să mă gândesc la capul meu ca la o expresie a iubirii mamei. Cu cât părul era mai elaborat, cu atât dragostea era mai profundă.

Dacă am fi locuit în Zhifu, spunea ea, aranjându-mi funda de pe coroniță, multe tale talente ți-ar fi adus atât de mulți pețitori, că nici nu ai fi știut ce să faci cu ei. Întotdeauna vorbea așa, visând la cum ar fi putut fi viețile noastre dacă am fi rămas. O auzeam adesea vorbind despre Zhifu cu drag, dar în mintea mea era doar un vis încețoșat, la care nu aveam acces.

Dacă am fi locuit în Zhifu, îmi spuneam, picioarele mele ar fi fost, până acum, deja rupte și reconstruite. Știam ce se întâmpla cu picioarele fetelor din oraș. Să fii doamna casei însemna să ți se rupă picioarele, pentru totdeauna, să te măriți cu un bărbat cu bani, să-i faci copii și apoi să îmbătrânești, picioarele preschimbându-se în bulgări de cocă uscată, sfărâmată. Nu era viitorul la care visam. În satul nostru, familiile cele mai ambițioase le frângeau picioarele fiicelor lor până să-mplinească vârsta de cinci ani, cea mai bună vârstă pentru ruperea oaselor. La cinci ani, oasele nu sunt suficient de întărite, iar copilă este îndeajuns de mare să facă față durerii. Iar când va crește, va fi o femeie cu picioare mici, soția sau concubina perfectă pentru un orașean bogat. Atunci când uneia dintre prietenele mele tocmai i se rupseseră picioarele, n-o vedeam mai multe zile și, chiar dacă mergeam în vizită, nu rămâneam mult, pentru că nu puteam suporta pielea putrezită și osul rămas la vedere. Până la urmă, putregaiul ăsta se transforma într-un cartof care se transforma într-o copită, așa că, atunci când ne jucam pe-afară, prietenele mele nu puteau alerga, sări sau face salturi prin aer, ci stăteau nemișcate, cu picioarele bandajate, inerte în nisip, așteptând ziua în care aveau să fie vândute de părinții lor.

Părinții mei nu mi-au schilodit picioarele, poate de teamă că n-aș fi supraviețuit, poate pentru că nu s-au gândit niciodată că o să plecăm din satul pescăresc. Îmi convenea asta. Nu-mi doream sub nicio formă să fiu jucăria cuiva de la oraș. Visam să mă apuc de pescuit și să-mi petrec restul zilelor pe barcă, cu picioarele mele mari și mândre, singurul punct de echilibru în fața valurilor biciuitoare.

Apoi, când am împlinit doisprezece ani, părinții mei au dispărut. Bucătăria pustie, dormitorul lor întunecat, un pat neatins, biroul tatei

descuiat și deschis, hârtii împrăștiate peste tot. Războiul de țesut al mamei, izolat într-un colț. Era o dimineață ca oricare alta, cu excepția faptului că îmi dispăruseră părinții și că nu s-au întors nici în acea noapte, nici în următoarea, nici în cea care a urmat.

Am așteptat, așezată pe treptele din fața casei, apoi în camera de urzit a mamei, apoi învârtindu-mă în cerc în bucătărie, până au început să-mi zvâcnească picioarele, apoi împăturind și despăturind așternuturile din dormitorul lor. Bunica mă urma peste tot, implorându-mă să mănânc ceva, să beau ceva, să mă întind să dorm, să mă odihnesc, orice. Trebuie să-mi spui unde s-au dus, boceam eu. Tot ce putea face era să-mi pună o cană de ceai în mână și să-mi maseze gâtul încordat.

În dimineața celei de-a patra zile, la ușa noastră au apărut doi inși, ale căror robe erau brodate cu dragoni. Au dat năvală în căsuța noastră, dragonii zvârcolindu-se și încolăcindu-se, cât ei răsturnau ghivece și ne spintecau pernele. Au făcut bucăți războiul de țesut al mamei, deși se vedea cu ochiul liber că nu era nimic ascuns acolo. Simțeam cum vecinii privesc furivi pe fereastră, cu ochi mari și temători.

Știu că aici locuiesc, a spus unul dintre indivizi. Știți care este pe-deapsa pentru tăinuirea infractorilor?

Aici nu e nimeni în afară de noi, a protestat bunica, iar și iar. Fiul meu și soția lui au murit acum mulți ani. Am pierdut tot ce-aveam în incendiu.

Apoi s-au întors către mine, cu dinții dezveliți. Tipul care ne-a luat la întrebări s-a apropiat de mine. Nu-mi puteam dezlipi ochii de la dragonul de pe mânăca lui, roșu și auriu, cu un ochi de smoală și limba ca un bici care pocnește.

Ascultă-mă, mi-a spus. Îl cunosc pe tatăl tău. Trebuie să ne spui unde e.

Nu părea amenințător, ci calm și așezat. Și-atunci m-am gândit la toți cei care ne trecuseră prin casă. Și ei îl cunoșteau pe tata. Ei ne-ar fi putut spune unde era. Mi-am amintit de bărbatul peste care am dat în sufragerie și care mi-a dat dulciuri. Puteam să începem cu el.

Am deschis gura să le spun ce știam. Dar fie din propria voință, fie din cea a vreunui străbun, n-a ieșit niciun sunet. Când am încercat să respir, ceva ca o mână m-a înșfăcat de gât și m-a strâns. Am clătinat din cap, încercând să disloc cuvintele.

Degeaba, i-a zis celălalt individ tovarășului lui. O cucoană nebună și o piticanie mută. Ești sigur că asta e casa?

Primul bărbat nu a spus nimic. S-a holbat la mine, apoi i-a făcut semn celuilalt. S-au întors amândoi și au ieșit pe ușa din față. Când le-au strălucit robele în lumina soarelui, i-am văzut pe dragoni zburând spre alte zări.

Nu trebuie să vorbești cu nimeni despre părinții tăi, mi-a spus bunica după ce au plecat. De-acum înainte, ne vom purta de parcă nu-i vom mai vedea niciodată. Așa e cel mai bine pentru toată lumea.

Dar nu voiam să o ascult. Eram convinsă că părinții mei se vor întoarce. Le făceam patul și le aranjam hainele. Îmi puneam în păr cea mai elegantă fundă, una care știam că-o să-i placă mamei. Am încercat și să-i reasamblez războiul de țesut, folosind un lipici pe care l-am găsit în biroul tatei. O să fiu acolo când se întorc și ei o să se bucure să mă vadă. Și-așa s-a scurs ziua aceea, și-apoi toate cele care au urmat.

Când a venit toamna și părinții mei lipseau deja de trei luni, m-am gândit la femeia cu același nume cu al meu. În poveste, mama lui Lin Daiyu moare când ea e foarte mică, urmată nu la multă vreme de tatăl ei. M-am întrebat dacă dispariția părinților mei era legată de numele meu. Dacă nu cumva dispăruseră pentru că așa fusese, dintotdeauna, scris să fie.

Dacă ajungi să gândești așa, mi-a spus bunica, probabil că-o să se adeverească.

De parcă n-ar fi fost deja adevărat, am spus. N-am urât-o niciodată pe Lin Daiyu mai mult.

În acea primăvară, am primit o scrisoare cu expeditor necunoscut: părinții mei fuseseră arestați.

În orice clipă, a spus bunica, dând foc scrisorii. În orice clipă, oamenii care i-au capturat pe părinții tăi pot veni după tine.

Eu nu pricepeam, iar bunica nu-mi oferea răspunsuri. M-a îmbrăcat în haine de băieți și mi-a dat să port o jachetă matlasată. M-a ras în cap. M-am uitat la părul care-mi cădea pe podea, în semiluni smolite, încercând să nu plâng, gândindu-mă la mama și la cum, atunci când se va întoarce, nu voi mai avea niciun păr pe care să-l împodobească. Du-te la Zhifu, mi-a spus bunica, îndesând vată în niște pantofi bărbătești negri și potrivindu-mi-i pe picioare. Pierde-te prin oraș. Ai mâini pricepute – o să-ți găsești ceva cinstit de muncă.

Bunica va face ce a făcut întotdeauna, mi-a spus. Bunica va cultiva ierburi, pentru a-i vindeca pe oameni. Nu pot face mare lucru cu o bătrână ne bună ca mine. Pentru tine trebuie să-ți faci griji.

Vecinul Hu a venit cu căruța în toiul nopții. M-am urcat în spate cu un sac de haine, *man tou*¹ și câteva monede de la magazinul părinților mei. Bunica a încercat să-mi dea mai mult, dar mi-am încheștat pumnii și mi-am acoperit buzunarele. Aveau să-i prindă bine acei bani la întoarcerea bărbaților în robe cu dragoni.

Să nu-mi trimiți scrisori, mi-a spus, acoperindu-mi creștetul chilug cu o șapcă. Deja mi-era dor de părul meu lung, mi-era dor de căldura pe care mi-o ținea în jurul gâtului. Încă ne reveneam după o iarnă grea, iar în adierea nopții am început să tremur. Scrisorile vor fi interceptate. În loc de asta, hai să vorbim una cu alta atunci când plouă.

Și dacă acolo unde merg eu nu plouă? am întrebat-o. Vom vorbi doar foarte rar.

Așa e dat să fie, mi-a spus. Altfel, inima mi s-ar frânge iar și iar.

Am întrebat-o dacă o voi mai vedea vreodată. Plângeam. Aveam prietene vechi care fuseseră trimise departe când erau mici, erau familii disperate să se elibereze de povara unei guri în plus de hrănit. Nu-mi trecuse niciodată prin cap că voi fi și eu trimisă de acasă. Dar acum părinții mei nu mai erau și în timp ce stăteam în spatele căruței vecinului Hu, învelită în haina mea matlasată, am înțeles că viața mea cotea spre ceva nou și mult mai dificil. Zilele de joacă în șanțul de la capătul satului nostru erau de mult apuse. N-o voi mai ajuta pe bunica să toarne ceai la lumina soarelui portocaliu. N-o să-mi mai văd prietenii niciodată. N-o să mai dorm în patul meu vreodată. Fără fiițele din ea, casa noastră era doar o carcasă. N-o să fiu aici să văd cum crește în grădina noastră primul ardei de anul ăsta, n-o să fiu aici nici pentru a-l gusta pentru întâia oară – dulce-amărui, rece, proaspăt. Într-un fel, gândul la ardei a fost cel care mi-a transformat suspinele în hohote de plâns.

Bunica și-a pus mâinile pe ochii mei, de parcă ar fi putut alunga izvorul de lacrimi. Apoi a aranjat prelata în așa fel încât să mă acopere.

Când va fi sigur să te întorci, o să știi.

În întuneric, nu-mi puteam da seama dacă plângea, dar vocea îi era gătuită.

Am strâns la piept sacul cu haine și porția de *man tou*, cald încă, iar căruța vecinului Hu m-a luat de acolo, străduindu-mă să păstrez în amintire chipurile părinților, bunicii mele, casa mea. Încrețitura pe care o făcea pielea de la colțul ochilor tatălui meu când zâmbea. Zona caldă dintre părul mamei și ceafă. Lumina liniștitoare din camera părinților mei când mă trezeam dintr-un coșmar. Imaginile se rostogoleau în fața ochilor mei, ca niște mătăanii de care să mă agăț. N-o să uit niciodată, îmi repetam întruna.

Căruța vecinului Hu s-a poticnit într-un bolovan, iar prelata care mă acoperea a alunecat, dezvelind cerul fără de stele al nopții. Mi-am ridicat capul să privesc spre casă pentru ultima oară. La adăpostul beznei, silueta bunicii părea gârbovită și blândă. Mi-am dat seama că nu o mai privisem niciodată de la o distanță atât de mare.

O să aibă nevoie de ajutor cu grădina. Haina matlasată pe care o purtam era a ei. Oare avea suficiente haine călduroase pentru iarna următoare? Ar fi trebuit să mă asigur că avea cine să vină zi de zi să vadă ce mai face. Lacrimile mi-au inundat din nou fața. Am văzut cum bunica se făcea din ce în ce mai mică, până când întunericul a înghițit-o cu totul, până când tot ce puteam face era să mi-o închipui acolo, în fața casei noastre, așteptând, privind, neclintindu-se din locul ei până nu s-a asigurat că dispărușem în zare.

M-am rugat să plouă curând.

¹ Gogoși chinezești gătite la aburi (n. nr.).